

ตารางเปรียบเทียบการใช้สิทธิอุทธรณ์และร้องทุกข์
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑*

การอุทธรณ์ (กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑)	การร้องทุกข์ (กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์ และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑)
๑. กรณีที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๔) (๑) คำสั่งลงโทษทางวินัย (๒) คำสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เฉพาะกรณีตามมาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘)	๑. กรณีที่ใช้สิทธิร้องทุกข์ (มาตรา ๑๒๒) (๑) กรณีมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามของผู้อยู่บังคับบัญชา (๒) กรณีที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้ เช่น การไม่ได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ การเลื่อนตำแหน่ง การประเมิน การเลื่อนเงินเดือน การย้าย การโอน หรือกรณีข้าราชการ ถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
๒. ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๔) คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์	๒. ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ (มาตรา ๑๒๓) ประกอบกับข้อ ๒๐ และข้อ ๓๑) (๑) การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากผู้อยู่บังคับบัญชา ต้องร้องทุกข์ ต่อผู้อยู่บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปตามลำดับ ดังนี้ - ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีเหตุเกิดจากผู้อยู่บังคับบัญชา ในราชการส่วนภูมิภาคที่ต่ำกว่าผู้ว่าราชการจังหวัด - อธิบดี กรณีเหตุเกิดจากผู้อยู่บังคับบัญชาในราชการ ส่วนกลางที่ต่ำกว่าอธิบดี - ปลัดกระทรวง กรณีเหตุเกิดจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดี (๒) การร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. กรณีที่เหตุเกิดจากหัวหน้า ส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือรับผิดชอบ การปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือต่อรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือนายกรัฐมนตรี
๓. ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๔ ประกอบกับข้อ ๓ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔) (๑) ผู้ถูกลงโทษทางวินัย (๒) ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘) (๓) ทายาทผู้มีสิทธิรับบำเหน็จทดแทนของข้าราชการ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ กรณีข้าราชการผู้นั้นถึงแก่ความตาย ก่อนที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ (๔) ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากข้าราชการผู้มีสิทธิอุทธรณ์ (ทนายความ หรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว) กรณี ข้าราชการผู้นั้นเจ็บป่วยจนไม่สามารถอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ หรืออยู่ต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจอุทธรณ์ ด้วยตนเองได้ทันเวลาที่กำหนด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ที่ ก.พ.ค. หรือองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นสมควร	๓. ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ (มาตรา ๑๒๒ ประกอบกับข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๑๐) (๑) ผู้มีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ต่อตนของผู้อยู่บังคับบัญชาและเป็นกรณีที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้ การร้องทุกข์ให้ร้องได้สำหรับตนเองเท่านั้น (๒) ข้าราชการผู้มีความคับข้องใจจะมอบหมายให้ บุคคลอื่นร้องทุกข์แทนก็ได้ กรณีมีเหตุจำเป็น เช่น เจ็บป่วยจนไม่สามารถร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง หรืออยู่ใน ต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจร้องทุกข์ได้ทัน ภายในเวลาที่กำหนด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ผู้มีอำนาจ วินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควร

* จัดทำโดยนางสาวพจนีย์ แดนประเทือง พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

การอุทธรณ์ (กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑)	การร้องทุกข์ (กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์ และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑)
๔. ระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๔ ประกอบกับข้อ ๒๙) (๑) ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ สำหรับผู้ที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ (๒) ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ หรือ ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการถึงแก่ความตาย สำหรับทายาทของข้าราชการผู้มีสิทธิอุทธรณ์	๔. ระยะเวลาในการยื่นเรื่องร้องทุกข์ (ข้อ ๘) ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ต้องยื่นคำร้องทุกข์เป็นหนังสือต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์
๕. การยื่นอุทธรณ์ (ข้อ ๒๗) การยื่นอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.พ.ค.	๕. การยื่นเรื่องร้องทุกข์ (ข้อ ๘) การยื่นเรื่องร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ในแต่ละระดับตามที่กำหนด
๖. ระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา ๑๑๘ ประกอบกับข้อ ๙๑) - ผู้มีอำนาจต้องพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ - ขยายระยะเวลาได้อีก ๒ ครั้ง แต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน ๖๐ วัน และให้บันทึกเหตุผลขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย - รวมระยะเวลา ๒๔๐ วัน	๖. ระยะเวลาการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ (ข้อ ๒๔ และข้อ ๕๕) (๑) <u>กรณีร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป</u> - ผู้มีอำนาจต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันได้รับเรื่องร้องทุกข์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง - ขยายระยะเวลาได้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน และให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นไว้ด้วย - รวมระยะเวลา ๑๒๐ วัน (๒) <u>กรณีร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.</u> - ผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน - ขยายระยะเวลาได้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน และให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นไว้ด้วย ถ้าขยายเวลาแล้วยังไม่แล้วเสร็จ ให้ประธาน ก.พ.ค. พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณาแล้วเสร็จโดยเร็ว - รวมระยะเวลา ๑๕๐ วัน (เว้นแต่กรณีขยายเวลาแต่ยังไม่แล้วเสร็จ)
๗. การนับระยะเวลา (ข้อ ๙๕) (๑) สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา (๒) สำหรับเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาดตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา	๗. การนับระยะเวลา (ข้อ ๑๘) (๑) สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา (๒) สำหรับเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาดตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา
๘. การใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง) ผู้อุทธรณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.	๘. การใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (ข้อ ๒๕ วรรคสอง และข้อ ๕๖ วรรคสอง) ผู้ร้องทุกข์ที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นได้